

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL

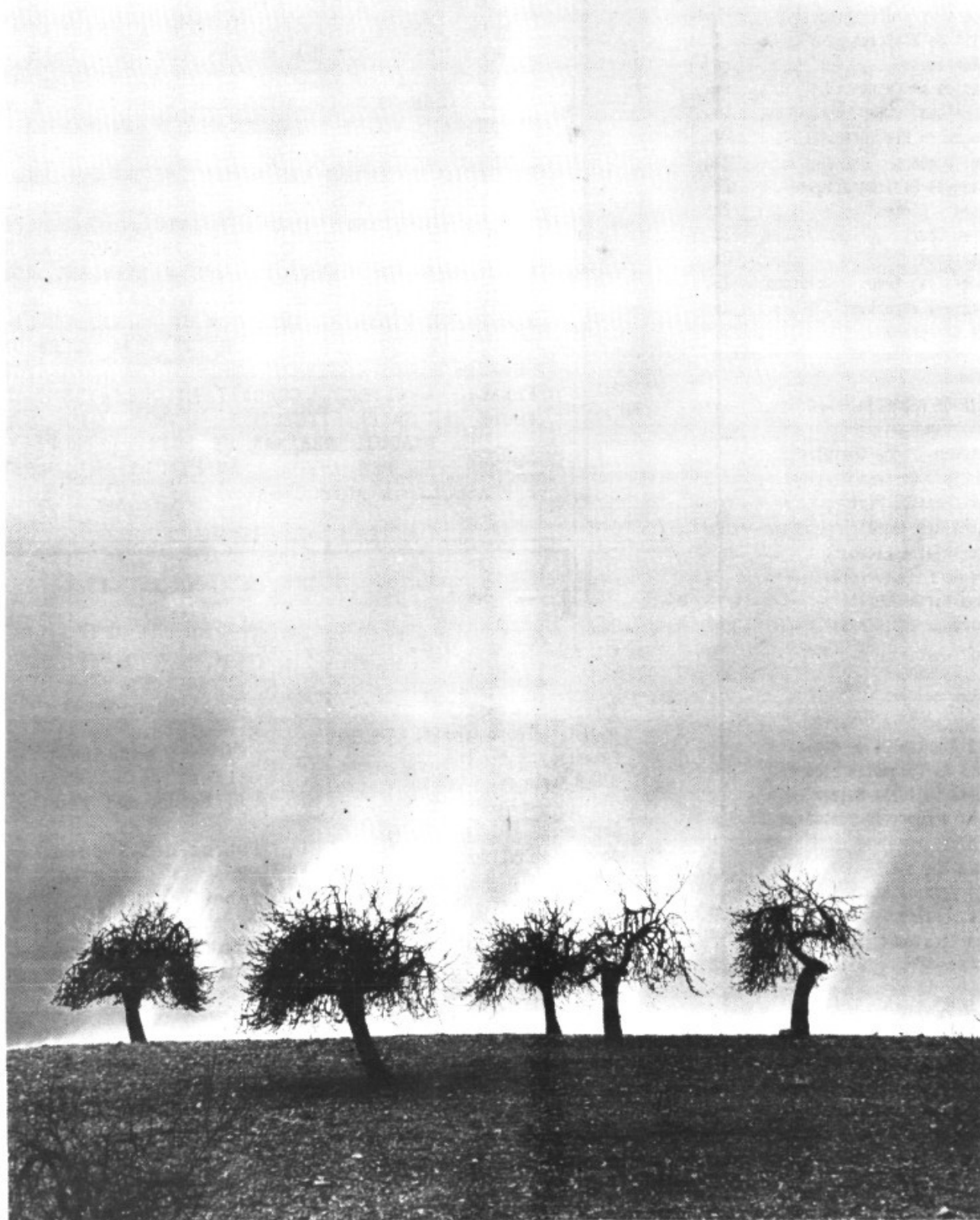
FENT CARRERANY

MARIA DE LA SALUT

Nº 33

ABRIL

1989

SUMARI

Editorial i Sumari, ...	2
Concurs Fotografia, ...	3
Àrees Naturals Protegides	4
Pàgina Sanitària, ...	6
Casa de la Vila	8
Des del Balcó de la Sala	10
Amb una mica d'imaginació	11
Bullit de Notícies, ...	12
Sa Xerradeta, ...	14
Receptes de cuina	16
Les Herbes	18
Autogovern Ple, Ara	20
Premi Bombers	21
Ressenyes Bibliogràfiques	22
Poemes i Gloses	22
Correu Obert, ...	23
Passatemp, ...	24
Demografia, Temps, Telèfons, . . .	25
Carrerany Esportiu, ...	26
Feim Carrerany, ...	28

EQUIP DE REDACCIÓ

=====

Bartomeu Arbona Quetglas
 Pep Lluís Corresa Martínez
 Jaume Ferriol Fiol
 Antoni Mas Negre
 Jaume Mestre Llompart
 Pere A. Pons Quetglas
 Joana Maria Queralt
 Onofre Sureda Ribas

COL·LABORADORS

=====

Delegació d'Informació
 de l'Ajuntament de Maria
 Joana Mª Colombram Llompart
 L'Obra Cultural Balear
 Sevei d'Educació Sanitària
 Escolar
 Jaume Negre Vich
 Magí Ferriol Bauza
 Maika Lozano
 Francisca Pons i Pastor

Portada: TITOL : PAISAJE

AUTORA: FINA VAZQUEZ PUJOL
 1er PREMI TEMA LLIURE
 I CONCURS DE FOTOGRAFIA
 FENT CARRERANY

Fotografies:

Pep Lluís Corresa

Editorial

DESPRÉS DE SIS ANYS DE TENIR ESTATUT D'AUTONOMIA, HA ARRIBAT L'HORA EN QUE GRÀCIES A L'ASSUMPCIÓ DE LES COMPETÈNCIES QUE ENCARA ENS MANQUEN, DEIXEM D'ESSER UNA AUTONOMIA DE SEGONA I ESTIGUEM AL MATEIX NIVELL QUE ALTRES COMUNITATS AUTÒNOMES, ÉS A DIR, GAUDIR D'UN AUTOGOVERN PLE.

LA NOSTRA ASSOCIACIÓ, COM A DEFENSORA DE LA NOSTRA TERRA, DE LA NOSTRA LLENGUA, DELS NOSTRES COSTUMS, DE LA NOSTRA CULTURA, ETC... ASPECTES AQUESTS QUE SÓN DE TOTS ELS QUI VIVIM A AQUESTA COMUNITAT, VOLEM DONAR SUPORT D'UNA MANERA CLARA I DINS LA MESURA EN QUE ENS SIGUI POSSIBLE A LA RECEPCIÓ DE TOTES LES COMPETÈNCIES QUE ENS AJUDIN A IDENTIFICAR-NOS COM A POBLE.

LA REFORMA DE L'ESTATUT, ENS PERMETRÀ L'AMPLIACIÓ DE LES COMPETÈNCIES, QUE ESPERAM NO ES TORBIN MOLT MÉS, I QUE MITJANÇANT MODIFICACIONS A PACTAR AMB L'ESTAT CENTRAL, LA NOSTRA MANERA DE VIURE ES VEGI COM UN REFLEX DE LA NOSTRA IDENTITAT DE POBLE, QUE TÉ UNA LLENGUA, UNA CULTURA I UNS COSTUMS PROPIS I BEN DIFERENCIATS EN RELACIÓ A ALTRES COMUNITATS QUE FINS I TOT ENS VOLEN FER SATEL·LITS SEUS.

DES D'AQUÍ, DEMANAM UN ESTATUT PROPI I COM A PRIMER PAS PER AIXÒ, L'AMPLIACIÓ DE COMPETÈNCIES PER ASSOLIR L'AUTOGOVERN.

TEMPS PASSAT

Febrer del 1987:

- Parts i quarts amb les subvencions.
- Sa Candidatura progressista.
- Els estudiants al carrer.
- II Festa del Pedal.

Febrer del 1988:

- Un exemple de laboriositat.
- Sr. Batle ¡així no anam!.
- Miquel Mestre, President de Cop de Gas.

Edita:

Associació Cultural FENT CARRERANY
 Femenies, 1
 07519 Maria de la Salut

Imprimeix:

Apóstol y Civilizador
 Petra
 Nº Depòsit Legal: PM-457/1986

+++++

+ La redacció de Fent Carrerany +
 + no es fa responsable de les +
 + opinions dels qui hi escriuen +
 +++++

I Concurs de Fotografia

Els passats dies 23, 24, 25 i 26 de març es varen exposar les fotos del I Concurs de Fotografia organitzat per aquesta Associació Cultural.

El plaç de presentació de fotografies va quedar tancat el dia 18 amb gran satisfacció de l'organització ja que el número de les mateixes va ser de 102, xifra aquesta que va superar en molt la que teníem prevista.

L'exposició va fer-se al Local de la Tercera Edat en una de les sales del primer pis, la col·laboració de l'Ajuntament, el grup de teatre i la Associació de la Tercera Edat va ser completa i va fer possible que les obres allà exposades ho fóssin amb la dignitat que es mereixien.

L'assistència de públic va anar augmentant a mesura que passaven els dies arribant-se a comptabilitzar més de 150 persones les que desfilaren per l'exposició.

El dia de la votació del jurat i el de l'entrega de premis i la cloenda varen ser emotius per ells mateixos, sense discursos ni grans cerimònies.

Només un detall un poc trist es va reflectir a l'exposició, sols 20 fotos del tema de Maria i amb la sola participació de quatre autors locals, cosa aquesta que esperam que no torni a ocórrer al pròxim concurs.

El Jurat va concedir els premis als següents autors i temes:

TEMA LLIURE:

1 ^{er} Premi, - NA FINA VAZQUEZ PUJOL;	Títol, - PAISAJE
2 ^{on} Premi, - NA M ^a ANGELS ROSSELLÓ MAS;	Títol, - BOIRA
3 ^{er} Premi, - EN TONI VICENÇ	Títol, - CADIRA

TEMA MARIA:

1 ^{er} Premi, - EN GUILLEM ARROM LLANERAS;	Títol, - ES RECÓ
2 ^{on} Premi, - N. ANGELA MARTIN;	Títol, - GUARDIÁN
3 ^{er} Premi, - NA PEDRONA CRESPI MATEU;	Títol, - MARIA DE PER LLARG

AUTORS LOCALS:

1 ^{er} Premi, - EN GASPAR MAS MAS;	Títol, - HORABAIXA
2 ^{on} Premi, - EN MIQUEL MOREY I MAS;	Títol, - CAU L'HORABAIXA
3 ^{er} Premi, - EN JOSE LUIS CORRESA;	Títol, - PORTA

La fotografia més votada per elecció popular va ser la titulada CAU L'HORABAIXA de l'autor local Miquel Morey i Mas, i el sorteig de les dues càmeres de fotografiar varen correspondre a NA COLOMA PERELLÓ del carrer Ponent, per sorteig entre els votants a la fotografia popular i a D. Ramon Ros Jordà del carrer Nou, per sorteig entre els Socis d'aquesta Associació.

Des d'aquestes línies sols un profund agraïment als participants, jurat, visitants i a totes les entitats anteriorment anomenades.

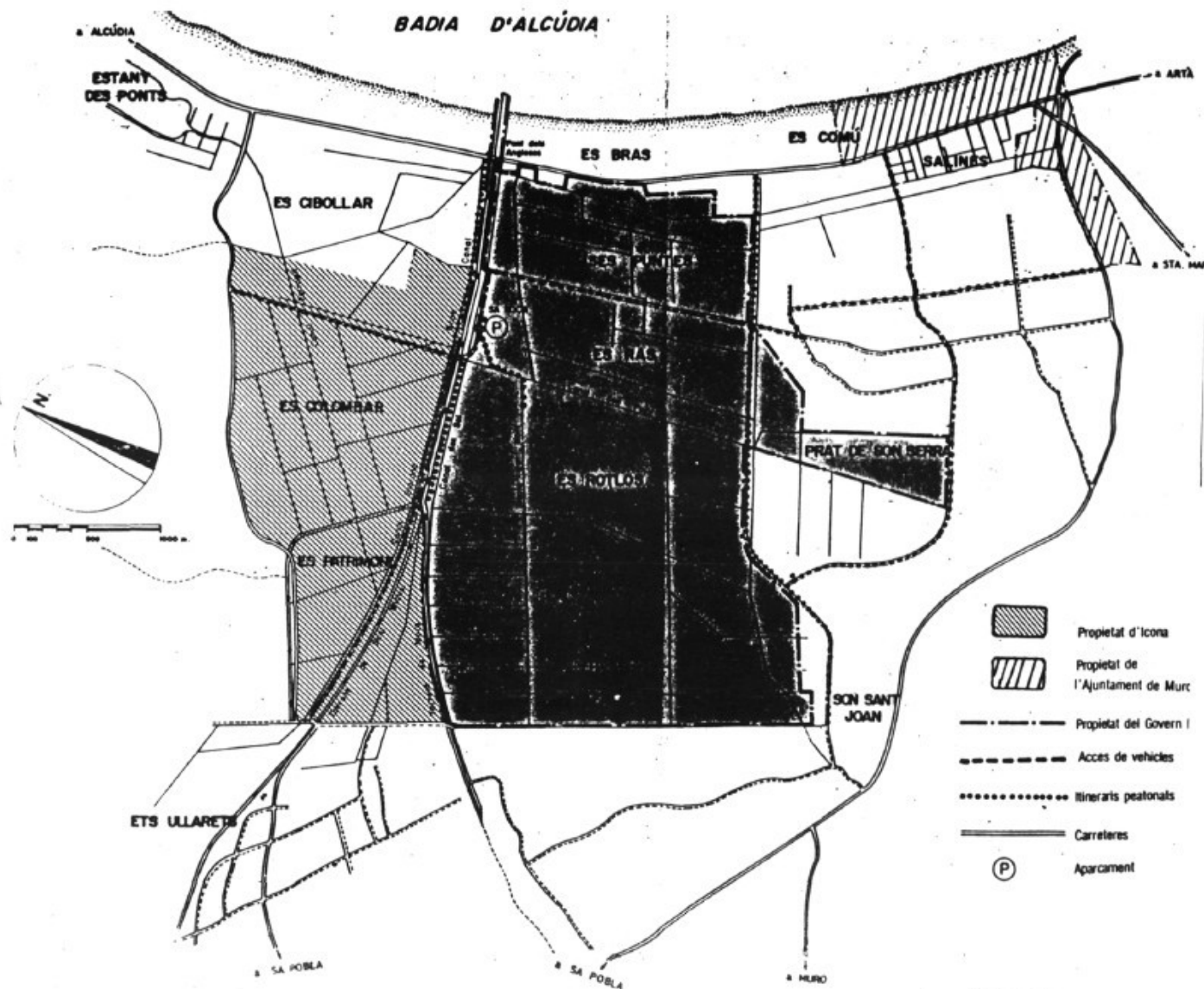
ÀREES NATURALS PROTEGIDES (2).

Com ja vaig escriure el mes passat, en aquest donarem unes dades damunt algunes de les àrees naturals protegides. En aquesta ocasió, dades damunt S'Albufera de Mallorca, Punta de n'Amer, Es Trenc, Sa Dragonera i La Victòria. D'aquestes, Es Trenc i La Victòria, han estat visitades pels que han anat amb "FENT CARRERANY" a les excursions que venim celebrant mensualment.

ES TRENC: La propietat és privada i la superfície és de 1.492'50 hectàrees. Està situat dins el terme municipal de Campos. Degut a la massiva assistència de banyistes i excursionistes, l'entorn ja fa un temps que s'ha vist afectat. Damunt les dunes i aprop de l'aigua, clara i neta, s'hi han posat "chiringuitos". Hi ha falta de control

per part de l'administració. Ara, degut a una sentència dels tribunals que condemnen a la C.A. a pagar un forta quantitat de doblers als promotors que hi volien construir, s'estudia la possibilitat de que aquest organisme el compri, com ja va fer en el seu dia amb Sa Dragonera, el Consell Insular de Mallorca.

ALBUFERA DE MALLORCA: Parc Natural per decret del Govern Balear de 28 de Gener de l'any passat. És propietat del SECONA, antic ICONA, del Govern Balear i dels ajuntaments de Muro i Sa Pobla. La seva superfície és de 1.700 hectàrees. Sofreix la contaminació dels pesticides i abocaments d'aigües residuals d'urbanitzacions properes i del municipi de Sa Pobla. Es produeixen abocaments de

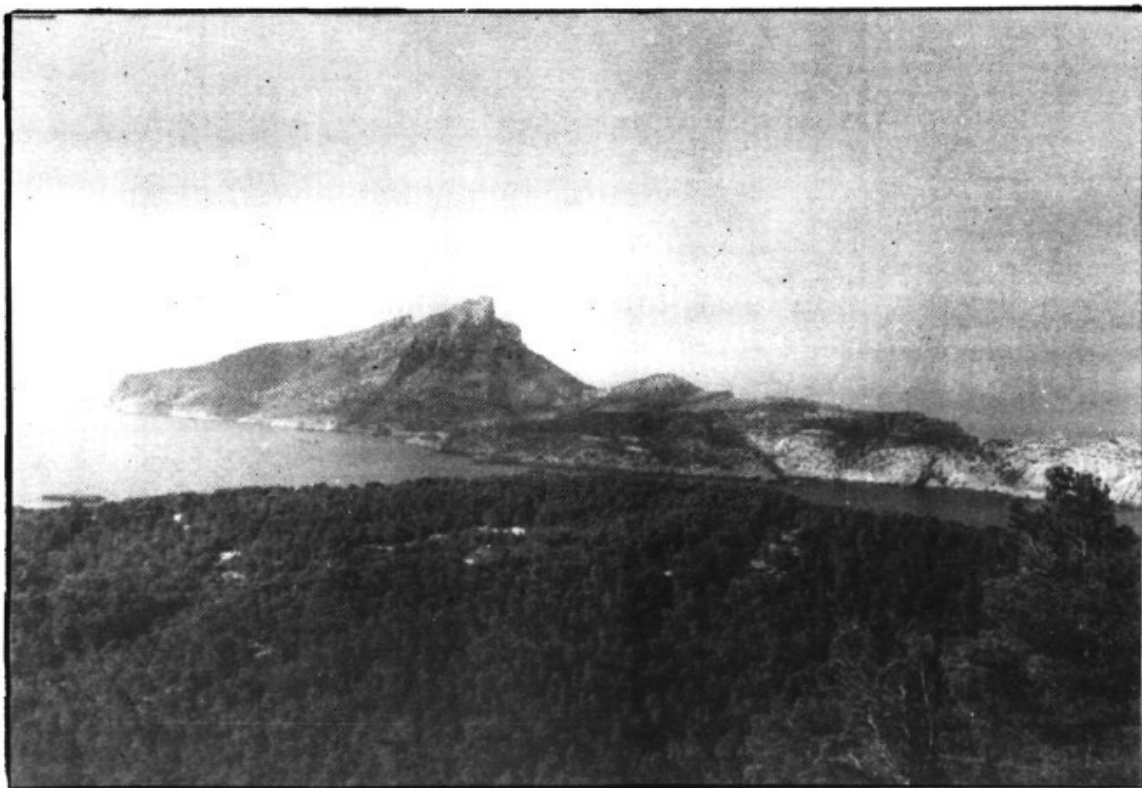
"lixiviados" de carbó de la central tèrmica de "Es Murterar" i està sotmesa a les especulacions urbanístiques. De fet, tota la banda nord, amb els prats que envoltaven l'Estany dels Ponts, el mateix llac i el cordó dunar han estat transformats en residència de milers de turistes i recorden ben poc al que era l'antiga fesomia.

PUNTA DE N'AMER: Es una Area Natural d'Especial Interés per la Llei del 17 de Juliol de 1985. Es una propietat privada i es troba dins el terme municipal de Sant Llorenç des Cardassar. Degut al tràfic de vehicles i de ramaderia cavallar, sofreix una erosió mecànica molt intensa. En diverses parts, hi podem trobar acumulacions de fems els quals fan pujar el perill d'incendis. Hi ha una falta total de control i gestió per part de

les autoritats i és urgent la necessitat de la repoblació de les zones cremades.

LA VICTÒRIA: Està declarada com a Muntanya d'Utilitat Pública i té una superfície d'unes 1.010 hectàrees. Pertany a l'Ajuntament d'Alcúdia i està administrada pel SECONA. Des de dalt de l'Atalaia, es poden veure les badies de Pollença i Alcúdia i també baixar a la retirada platja de Coll Baix.

. Degut al grau alt de pressió humana que sofreix, té un elevat risc d'incendi, cosa aquesta que per desgràcia en bastant ocasions es produeix. Així mateix, l'acumulació de fems és un fet també molt comú. A tot això, hi ha que afegir una considerable pressió cinegètica, a més de la pressió urbanística en les zones que l'enrevolten.

SA DRAGONERA: Es tracta d'una finca catalogada com a sòl urbanitzable d'Especial Protecció. El Consell Insular de Mallorca és el seu propietari i es troba dins el terme municipal d'Andratx. Existeixen a Sa Dragonera, amarradors sense cap tipus de control. La lliure circulació de visitants dins l'illot, pot ocasionar problemes en la temporada

de cria de les aus nidificants. L'utilització de dreceres per desplaçar-se per dintre de Sa Dragonera, ha fet que l'erosió hagi estat més forta en les pendents que no en l'interior de la seva geografia. És freqüent la pesca furtiva, i és necessària una regulació de la pesca professional en les seves aigües limítrofes.

Jaume Mestre.

S

*****
 N U T R I C I O N I I
 *****

La lactància materna

Si ets una mare sana no dubtis en alimentar amb la teva llet al teu fill; són molts els avantatges, al manco durant els tres primers mesos del teu fill.

La llet materna té una composició, en substàncies nutritives, distintes a la de vaca, però precisament la quantitat i la forma amb la que es troben aquestes substàncies la fan ideal pel normal desenvolupament del nin. Hem de recordar que, artificialment s'ha tractat d'imitar aquesta composició amb les denominades "llets maternitzades".

Per altra banda la relació afectiva entre mare i fill s'intensifiquen amb aquest íntim contacte, i els nins s'incorporen a un món desconegut, sentint-se més segurs i aconseguint millor el seu desenvolupament psíquic.

La llet de la mare és portadora d'enzims, ferments i factors immunitzants que faciliten la digestió, al mateix temps que transmeten defenses al nin contra certes malalties infeccioses.

" La llet materna dona al nin les defenses que li mancan "

Com que no existeix cap manipulació, és mínim el risc de que el nin agafi diarrees amb l'època de les calors i la llet sempre té la temperatura i concentració adequades a les necessitats del nin.

És clar que des del punt de vista econòmic no hi ha discussió.

Si per distintes circumstàncies, falta d'adaptació del nin, poca paciència de la mare, problemes laborals...etc., la lactància materna fos complicada, es recomana una lactància mixta, alternant biberons i mamades, però mai eliminar totalment la lactància natural, exceptuant l'estricta indicació mèdica.

El fet de donar de mamar, farà que es nin se senti afectivament millor i la

seva personalitat podrà desenvolupar-se amb normalitat.

El fet d'acostar el cap del nin molt aprop del cor de la mare, en contacte directe amb la calor del seu cos, entre el seu braç i mirar-lo amb tendresa són detalls molt importants perquè el nin se senti protegit i segur.

NUTRICIÓ II

L'alimentació de 3-6 mesos

En aquest període, es van introduint les següents modificacions a la dieta del nin:

-Reducció del número de menjades de 6-5 que era el normal en la primera fase a quatre preses diàries.

-Complementació de l'aportació de llet per la inclusió de nous aliments a la dieta.

-Canvi progressiu a la manera de menjar, passant de la succió (biberó o pit) a l'ús de la cullera i el tassó.

-Aquest període exigeix molta dedicació per part de la mare, perquè el nin no sempre accepta bé aquests canvis, recomençant-se que siguin progressius, introduint a partir del tercer mes les papilles i purés, al quart mes es començarà a substituir un biberó per una papilla de cereals preparada amb llet i poc a poc i sempre segons l'adaptació del nin, s'introduiran els purés de verdures que aportaran a la dieta del nin una quantitat important de ferro i vitamines del grup B, cap a darrera d'aquesta època s'introduiran a la dieta i amb moderació les carns, ous i peix segons les recomanacions del pediatra, sempre tenint present que l'adaptació de nin a

nous tipus d'alimentació ha de ser molt progressiva, essent el metge pediatra el que segons el desenvolupament del nin adapti la dieta a les seves necessitats.

... Els canvis a l'alimentació del nin han de ser molt progressius ...

J.L. Corresa.

La primera paraula que pronunciarà aquest nin serà en mallorquí.

Es infants que ara neixen a la nostra illa són ciutadans del món del dret propi. La paulatina desaparició de les fronteres i l'expansió dels mitjans de comunicació i l'agilitat dels transports dotaran a l'abast de tots aquests infants la possibilitat de visitar o de fixar la residència a qualsevol lloc del món. Per tot això no hi ha res tan important com

tenir els des de molt petits la possibilitat que siguin veritablement conscients de la seva pròpia identitat i que puguin sentir-se dignes hereus de tota la riquesa de la nostra cultura. La normalització de la nostra llengua i el coneixement de la nostra cultura és l'únic camí perquè puguin aconseguir no la nostra obligació evidentment, és facilitar-los no al màxim.

Ja treballem a la

Mallorca del segle XXI.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Casa de la Vila

COMISSIÓ DE GOVERN DE DIA 28 DE FEBRER

Amb assistència de tots els seus components es prengueren els següents acords:

1.- Aprovar l'acta de la sessió anterior (9-2-89)

2.- Asseblar-se els assistents, dels escrits i correspondència oficial i especialment de dos escrits del CIM referents a Concessió de Cooperació Tècnica total i de la convocatòria del Pla d'Obres i Serveis del 89.

3.- Aprovar les següents propostes del grup municipal IDM:

a) Sol·licitar a la Conselleria de Cultura la inclusió de l'Escola de Música dins la Xarxa d'Escoles de Música.

b) Donar a concurs entre les entitats o grups de persones de Maria, les Festes de la Mare de Déu.

c) Agilitzar els terminis per sol·lucionar definitivament el tema dels morosos.

4.- Subvencionar amb 50.000 pts. l'excursió a Barcelona del C.P. A. Monjo.

5.- Aprovar la primera certificació de l'obra "Tancament del solar de l'Avinguda de Santa Margalida", per un total de 2.157.997 pessetes, inclosa dins el Pla d'Obres i Serveis del CIM del 88.

6.- Aprovar les següents propostes del grup municipal del PSOE:

a) Sol·licitar a "SA NOSTRA" la concessió d'una ambulància i fer un estudi dels costos que reportaria.

b) Sol·licitar a l'INSALUD un pediatra per atendre als pacients a l'unitat sanitària, un dia o dos a la setmana.

c) Que el batle, mitjançant un ban, elabori normes per a què els cans no vagin sense fermar pels carrers.

d) Sol·licitar a la Mancomunitat del Pla la següent informació:

- Plec de condicions, conveni o contracte entre la Mancomunitat i

l'empresa adjudicatària dels serveis funeraris.

- Informe detallat dels sous i dietes del President, Representants i Secretari.

- Còpia dels Pressuposts de l'exercici de 1988.

- Deixar pendent el tema de la situació laboral del Vigilant del Poliesportiu.

7.- Aprovar dos expedients d'obres.

8.- Precs i preuntes: El Sr. Batle prega als assistents el donar recolzament a "La Crida" per a la seva campanya d'aplicació correcta de la Llei de Normalització Lingüística.

COMISSIÓ DE GOVERN DE DIA 9 DE MARÇ

Amb assistència de tots els seus components es prengueren els següents acords:

1.- Aprovar l'acta de la sessió anterior (28-2-89).

2.- Aprovar la liquidació del Pressupost Municipal de 1988.

3.- Aprovar la proposta de la Batlia de sol·licitar a la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear, les següents ajudes:

a) Pla d'activitats esportives:

- Ensenyament Natació: 400.000 pts

- Torneig Futbito: 373.000 "

- Cursa Popular: 105.000 "

- Vestidors Polidep. 2.338.235 "

- Enllumenat Piscina 889.235 "

- Pis.Basquet-Squash 2.689.988 "

- Porterias Basquet 246.624 "

b) Pla d'Ajudes a la Tercera Edat:

- Exposició de vestits i mocadors antics 85.000 pts

c) Pla de Subvencions en Música:

- Adquisició del piano: 250.000 pts

4.- Aprovar la proposta de la Batlia de sol·licitar ajuda a la Caixa de Balears "Sa Nostra" per a l'adquisició de la finca urbana veïnada del Centre de la Tercera Edat.

5.- Aprovar el Padró Municipal de l'Impost de Circulació de Vehicles per a 1989.

6.- Precs i Preguntes: El Sr. Batle prega als assistents la major difusió possible del Curset de Cuina, que tindrà lloc al locals de la Tercera Edat tots els dimarts de 8 a 10 del vespre, a partir del 14 de Març fins el 30 de Maig. Així mateix, de què a partir del proper 16 de Març, tots els dijous de 9 a 13 hores, hi haurà a les oficines municipals l'assistenta social de la Mancomunitat.

PLE ORDINARI DE DIA 17 DE MARÇ

No hi assisteixen, sense excusa, els regidors Srs. Miquel Oliver, Antoni Torrens i Antoni Morey. Es prengueren els següents acords:

1.- Aprovar l'acta de la sessió anterior. (16-12-88)

2.- Aprovar la rectificació anual del Padró Municipal d'Habitants a 1-1-89. (1.887 habitants)

3.- Aprovar el compte de Tresoreria corresponent al Tercer i Quart Trimestre de 1988.

4.- Aprovar el Compte de Valors Independents i Auxiliars del Pressupost de 1988.

5.- Precs i Preguntes: No n'hi hagué.

FESTES PATRONALS DE LA MARE DE DEU

Es fa una crida a totes les entitats o particulars que desitgin organitzar les Festes de la Mare de Déu del present any, han de presentar a aquest Ajuntament, abans de dia 20 de Maig, una programació de les festes amb el seu pressupost.

Donam la mà als ajuntaments,

**Per nosaltres,
els més petits són els
més grans.**

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Des del balcó de la sala

ELS PROJECTES MUNICIPALS.

Pareix que l'arribada de la primavera ha animat l'activitat, que els projectes elaborats per l'Ajuntament han sortit al carrer, s'han desenvolupat. Tal vegada el més espectacular, o aparatós si voleu, amb les corresponents molèsties als veïns, per les quals demanam disculpes i col.laboració en la tasca, sigui la sembra d'arbres als carrers Nou, Costa i Llobera, Ramon Llull, Deulosal, Sineu, Alexandre Rosselló, Comte d'Empúries, ... L'arbre que es sembra és un POLL (populus nigra), en castellà "álamo negro, chopo", té la capçada fusiforme i esvelta, de soca dreta, branques esteses, fulles molt peciolades, llises, més llargues que amples, ovades i aprimades en la punta i caduques, el que fa que doni ombra quan realment es necessita i concentra la brutor de les fulles caigudes en la tardor. Les seves arrels, de creixement vertical, són profundes, per la qual cosa no provocarà molèsties a voreres i cases.

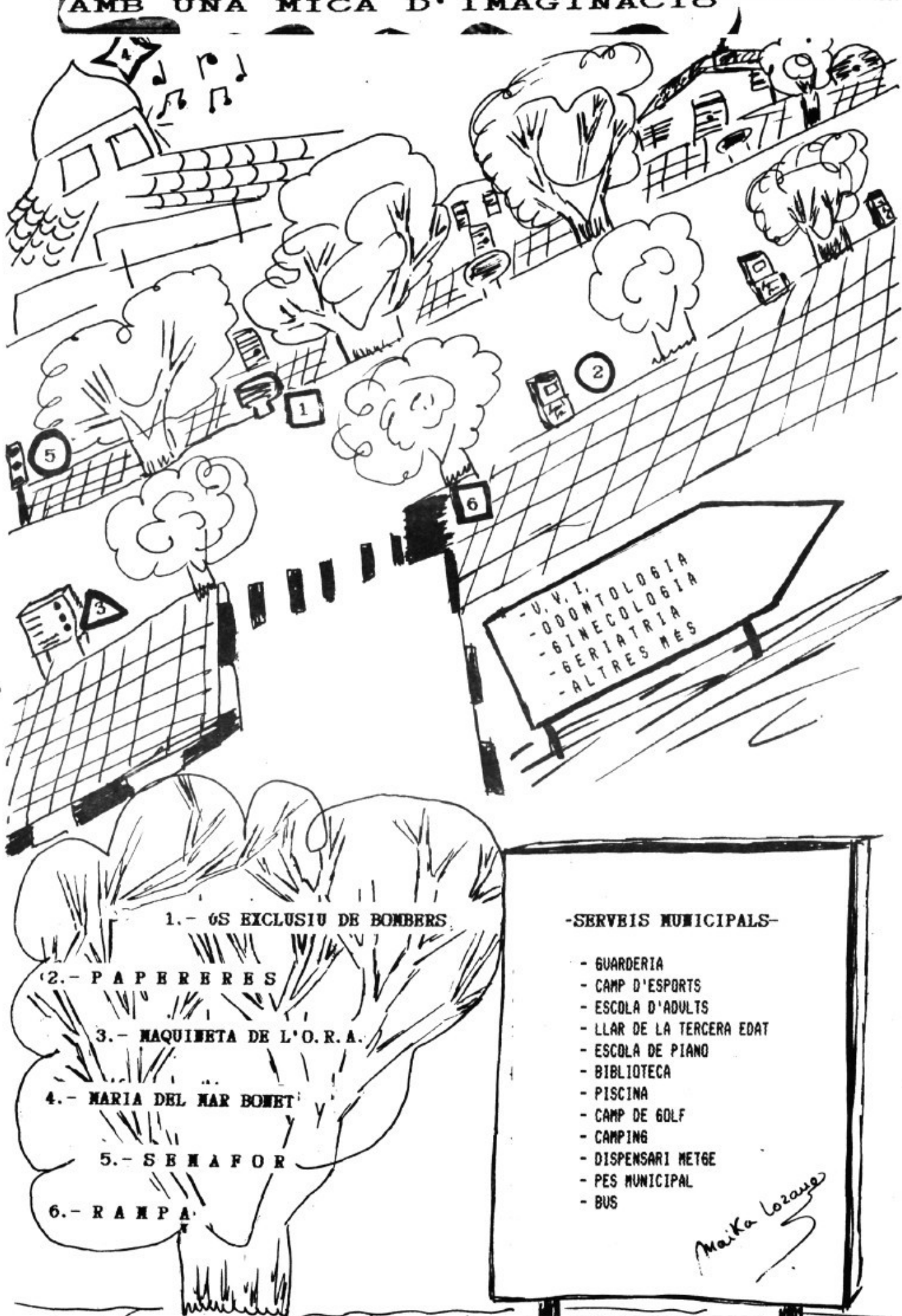
Al mateix temps que se semblen els arbres, s'estan acabant projectes de l'any passat, com els asfaltats d'una sèrie de camins i carrers: en quant a nous asfaltats, aquests hauran d'esperar a la propera canalització d'aigües brutes i netes, però sí es farà un repàs per tapar els clots. També s'estan renovant les faroles de la primera fase i està pràcticament acabada la il.luminació de l'Església, encara que hi falten uns quants retocs. Així mateix ja està llest el mur i les grades del camp de futbol. Queda pendent també de l'any passat la construcció de la piscina municipal. L'empresa Tecnosport la començarà just acabades les festes de Pasqua i es

preveu estigui acabada la primera setmana de Juliol. També passades les festes de Pasqua es faran les separacions a la sala de davant de la primera planta del Local de la Tercera Edat per a ubicar-hi definitivament la Biblioteca Municipal. Al pes municipal s'hi farà una petita reforma, per evitar les molèsties de males olors i humitat al veïnats, i serveixi per a magatzem municipal i cotxeria.

Però l'empresa de més envergadura i de la qual demanarem la inclusió de la primera fase dins el Pla d'Obres i Serveis del Consell Insular de Mallorca per al present any, és el del SANEJAMENT TOTAL DEL POBLE: CANALITZACIO D'AIGUES NETES I XARXA DE CLAVEGUERAM. Aquest projecte, realitzat pels Serveis Tècnics del CIM, inclou la construcció del pou a Roqueta, amb la seva alimentació elèctrica, l'estació de bombeig i un depòsit regulador doble, tot això devora el pou, i una artèria d'alimentació que duria aigua fins el casc urbà, al carrer Major. D'aquesta manera l'aigua ja es podria utilitzar, per part dels veïnats que la necessiten. El pressupost total del projecte puja a 34.273.880 pts. D'una parlada amb el president del Consell, tenim assegurada una aportació seva de, com a mínim, un 75 %. Ferem gestions perquè aquesta sigui superior, ja que la resta no cap dins els pressuposts ordinaris de l'Ajuntament. Ara bé, hi ha que mentalitzar-se que, per a la resta del projecte, el qual sol.llicitarem a continuació, hi ha que endeutarse i posar contribucions especials entre els veïnats que en serem els beneficiats d'aquesta millora.

Magí Ferriol

M
A
R
I
A

L
A
N
Y

2
0
0
0

BULLIT de noticies

SEBRADA MASSIVA D'ARBRES

Durant els darrers dies, a diversos carrers de Maria se sembren arbres. Segons ens han dit des de l'Ajuntament són pells. Comentaris en torn a aquesta sembrada massiva, diuen que les arrels dels arbres aixecaran les voravies i fins i tot alguns diuen que rajoles de les cases. Es clar que la iniciativa no ha agradat a tothom. Des de l'Ajuntament, asseguren que les arrels creixen en vertical i no hi ha perill. Esperem que així sia.

ESCOLARS DE PASSEJADA

El mes de Març passat els escolars de Maria dels Cicles Mitjà i Superior anaren a fer una passejada per Barcelona. Moltes mares i algun pare s'animaren a acompanyar-los, així que, qui més qui manco hi tenia qualcú per allà. Sembla que el viatge va estar ple d'anècdotes, la major part d'elles divertides, i que tothom va dormir a plaer el dissabte vespre.

ASSISTENTA SOCIAL I DENTISTA

Cada dijous des de les 9 a les 13 hores a la Casa de la Vila es pot trobar a una assistenta social gràcies al conveni subscrit entre la Mancomunitat des Pla i el Consell Insular de Mallorca en matèria d'acció social.

A Maria farà feina una paisana nostra, na Maria Ferriol, filla d'en Jaume "Es Guixaire". Des d'aquí li desitjam una encertada labor en la seva tasca. Així mateix, els dimarts en la Unitat Sanitària passarà consulta entre les 18 i les 20 hores un dentista.

La consulta és gratuïta i és per tothom.

PREMSA FORANA

El Molt Honorable President Cañellas va convidar a sopar els representants de les revistes de Premsa Forana el passat dia 15 de Març. Tot foren flors i violes, però, com que la felicitat no dura sempre, varen acabar parlant de doblers, maldament "no faci fi parlar de doblers a la taula".

I maldament no faci fi, hem de dir que la nostra revista encara no ha rebut les subvencions atrassades.

BULLET de notícies

PAGESES DE "FENT CARRERANY"

Com a cloenda de la votació dels diversos premis del I Concurs de Fotografia que "FENT CARRERANY" havia organitzat, es va entregar als membres del jurat una reproducció de la pàgina que entregam als que han fet alguna tasca en la nostra Associació.

La pàgina feia estona que no l'entregàvem i tenim la intenció de fer-ho més sovint.

Pels que no les veren, aquí les hem fet una fotografia. Esperam que us agradi.

L'ESGLÉSIA IL·LUMINADA

Els qui s'acosten a Maria per qualsevol de les entrades del poble, poden veure la imatge de l'església tota il·luminada. Punts de llum col·locats damunt les mateixes teulades i a les façanes de cases veïnades, així ho permeten. Si ens acostam per la "Porta de les Dones", poden veure tots els colors del rosetó, cosa aquesta que no havia estat possible fins ara. Si el jardí de davant i la Plaça d'Alt es cuiden, sense cap dubte que hi tendrem allà un dels racons més macos de Maria.

PROCESSO DEL DIJOURS SANT

Com cada any el Dijous Sant es celebrà la tradicional processó del Via Crucis. L'itinerari fou diferent del de l'any passat: carrer de l'Església, Constitució, Mare de Déu, Major, ex-Weyler, Son Puig, Major i Plaça de Dalt. No hi havia cucuies i la gent anava ben cara alta, destapada i a les fosques, ja que les estacions es marcaren amb el sol i el vespre no coincidiren amb quasi cap farola.

CURS DE CUINA

Al local de la Tercera Edat, ha començat un curs de cuina. En un principi varen esser 22 els alumnes que s'hi apuntaren, la xifra s'ha anat incrementant degut al èxit.

Es pot apuntar el qui vulgui i està organitzat per les persones que per la Mancomunitat des Pla duïen a terme les tasques de l'Educació d'Adults.

L'Ajuntament el patrocina i corr amb les despeses de professorat i part del material.

SA XERRADETA:

L'AMO EN XESC DE SON CLOQUIS

Francisco Mas Mestre, més conegut per L'Amo En Xesc de Son Cloquis juntament amb el Grup de l'Escola de Ball i Dansa de Mallorca, obtingué un nou i clamorós èxit el passat mes de febrer al Festival Internacional de Sicília "SAGRÀ DEL MANDORIO IN FIORE".

El grup que dirigeix en Tomeu Ensenyat logrà per segona vegada el premi "RE CAPRIATA" que s'atorga per representar "L'autèntic i genuí folklore".

Més de cent mil persones s'emocionaren amb les cançons de l'Amo En Xesc de Son Cloquis, apart dels nombrosos espectadors que varen tenir l'oportunitat de vibrar a través de les nombroses cadenes de televisió que retrasmeteren l'espectacle.

Evidentment un aconeteixement d'aquesta magnitud comporta un aspecte important de promoció turística per les Illes i per Mallorca.

"Vaig anar a L'escola amb un mestre que li deien Don Rafel Pinya de Muro llavors, quan estava a Son Cloquis, un parell d'anys anava els dematins amb un mestre que li deien Don Francisco Nadal, i els horabaixes guardava porcs a Son Cloquis, que en aquell temps eren tots porcs negres de pèl curt."

A Son Cloquis, que és una finca que està situada entre Sineu i Maria i que pertany a tres municipis, és aquí on li va agafar s'afecció al cant i a sonar sa guitarra.

"Anàvem per Sa Serra uns que es deien Gurilles i uns altres de Sineu que li deien L'Amo En Rafel Juanaino, i va ser aquest home precisament el que em va mostrar de trempar sa guitarra un poc i a fer aquestes cançons; resultava que allà en

venir el temps de figues, la gent s'ajuntava cada vespre, feien una possada de figues, cantaven i feien mamballetes, ajudant-se uns als altres i passaven sa vetlada"

"Sí, Sí, vaig estar molt de temps sense sonar-la, devers l'any 31-32 va entrar molt el ball d'aferrat a les verbenes dels pobles, i el ball de bot es va perdre molt, varen ser més de 30 anys fins que cap a l'any 71 es va fer un concurs de cançons a Maria on vaig guanyar el primer premi."

"L'any 50 em vaig llogar a S'Estremera Vella de Bunyola com a majoral on vàrem estar tres anys, sa dona i ses filles i jo. Vaig tornar a Maria, a Montblanc, i després d'un any vaig conrear un parell d'anys fins que sa maquinària va llevar sa feina a ses bèsties"

SA XERRADETA AMB...

L'AMO EN XESC DE

DE SON CLOQUIS

La insistència del seu gendre perquè es presentàs al concurs de cant de Maria, va ser la llançadora que va fer possible que aquest PÀGÈS, que li cantava cançons a sa mula darrera els solts, hagi recorregut mig món compartint la seva cultura amb moltes d'altres ben diferents obtenint el reconeixement internacional i essent capdevanter de la cultura i es nom de Maria de la Salut.

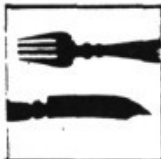
"En un temps, cantàvem per les festes dels pobles, després férem un parell de sortides a la península i va ser a l'any 85 que amb el grup d'en Tomeu Ensenyat anàrem a Alemanya on guanyàrem el primer premi, llavors a l'any 87 ens convidaren a París, allà a la UNESCO, ara, sa darrera sortida que he feta amb ells, ha estat a Sicília, perquè no sempre vaig amb ells, en haver-me de menester que hi vagi...., em diuen -Que estau bé ?, com vos trobau ?, bé, si teniu coratge podem partir-. Si perquè s'edat ja és avançada ...."

L'Amo En Xesc, que va naixer a l'any 14, enguany al mes de novembre complirà els 75. A pesar de les hores en què li férem la visita (més de les deu del vespre), va estar molt dinàmic tot el temps que va durar, la parla àgil, emocionada de vegades recordant temps passats, ens va fer, en més d'un moment, posar la pell de gallina; amb orgull ens mostrava els trofeus obtinguts, retalls de diari i un grapat de records dels seus nombrosos viatges i per acabar de emocionar-nos ens va cantar unes tonadetes que sense la seva estimada guitarra ens varen transportar a aquelles nits a la Serra on va començar tot.

RECEPTES DE CUINA

(Gastronomia Balear)

En primer lloc, vull demanar-vos disculpes ja que per problemes professionals no vaig poder escriure, però de nou torn esser amb tots vosaltres per recomanar-vos alguna bona cosa de gastronomia.

PAN- CUIT

. Ingredients: (per a 4 persones)

- 8 dents d'all.
- una tomàtiga grossa i madura o 4 de ramellet.
- mitja tassa d'oli d'oliva.
- mig llonguet.
- 2 ous frescs.
- sal.

. Preparació.

Pelar i picar les tomàtiques. Xafar les dents d'all pegant-lis un cop sec damunt la taula. Encalentir l'oli dins una greixonera i sofregir els alls fins que tenguin un color daurat. Afegir la tomàtiga. Fregir fins que es formi una salsa. Afegir-li el llonguet desfet a trossos petits. Donar unes quantes voltes i regar amb quatre tasses d'aigua, posar sal i deixar bullir fins que el pa sigui cuit i estigui unit el brou. Provar-ho. Batre els ous (molt frescs) dins la sopera. Treure els alls de la sopa i aficar-la, bullint, dins la sopa. Servir molt calent.

- 2^{on} PLAT -

TRUITA D'ESPÀRRECS BORDS.

. Ingredients: (Per a 4 persones)

- quatre manades d'espàrrecs tendres (millor si són curts i gruixats).
- dues dents d'all.
- mitja tassa d'oli d'oliva.
- vuit ous.
- sal.

. Preparació.

Llevar la part llenyosa dels espàrrecs i tallar en trossets petits. Rentar i colar. Pelar els alls i picar-los. Batre els ous i posar-hi sal.

Encalentir l'oli, deixar-li els espàrrecs durant 5 minuts. A continuació donar una volta els alls. Llevar l'oli que sobra. Afegir els espàrrecs, sense oli, en els ous i remoure.

Encalentir un poc l'oli i formar la truita pel dos costats. Ha de quedar sucosa. Coure a foc lent.

RECEPTES DE CUINA

(Gastronomia Balear)

- POSTRE -

RUBIOLS DE CABELL D'ÀNGEL.

. Ingredients: (per a 5 persones).

Per la pasta:

- 400 gr. de farina fluixa.
- 75 gr. de mantequilla.
- aigua teba.

Pel farcit:

- cabell d'angel.
- mel.
- saïm de porc de fregir.

. Preparació.

Posar dins un motlle la farina, matequilla i una taceta d'aigua teba, no més. Mesclar. Ha de quedar una pasta molt consistent.

Amb el corró de fusta estendre la pasta damunt el marbre enfarinat, deixant-la el més fi que es pugui.

Tallar rotllos. Posar una culleradeta de cabell d'àngel damunt de la meitat i doblegar la pasta per damunt del farcit. Aferrar els dos extrems de la pasta per tal que el cabell d'àngel no surti. Pitjar amb el capciró dels dits humits amb aigua.

Fregir amb abundant saïm (ha de sobrepassar els rubiols) que estigui molt calent.

Colocar damunt el paper absorbent i servir untats (molt lleugerament) amb mel.

BON PROFIT

=====

Amb un salut , la vostra amiga:

Francesca Pons i Pastor

LES HERBES

En aquests darrers anys, la ciència ha contribuït al retorn i ús de les herbes, al demostrar el valor nutritiu i curatiu de les plantes i incorporant-les als medicaments i cosmètics moderns. Socialment al augmentar la nostra capacitat d'autodestrucció, s'ha desenvolupat un interès creixent per l'ecologia i el medi ambient, que ha duit a revaloritzar els productes naturals. Avui en dia és cada vegada més freqüent l'interès pel que podiem denominar "les velles costums", i és d'aquesta manera que es reviu l'hàbit per les herbes i la gent torna al seu cultiu i ús.

Les herbes medicinals han contribuït sempre en gran part a la salut humana i encara continua fent-ho. El seu valor més evident respon al seu ús com a droga utilitzada en els medicaments moderns.

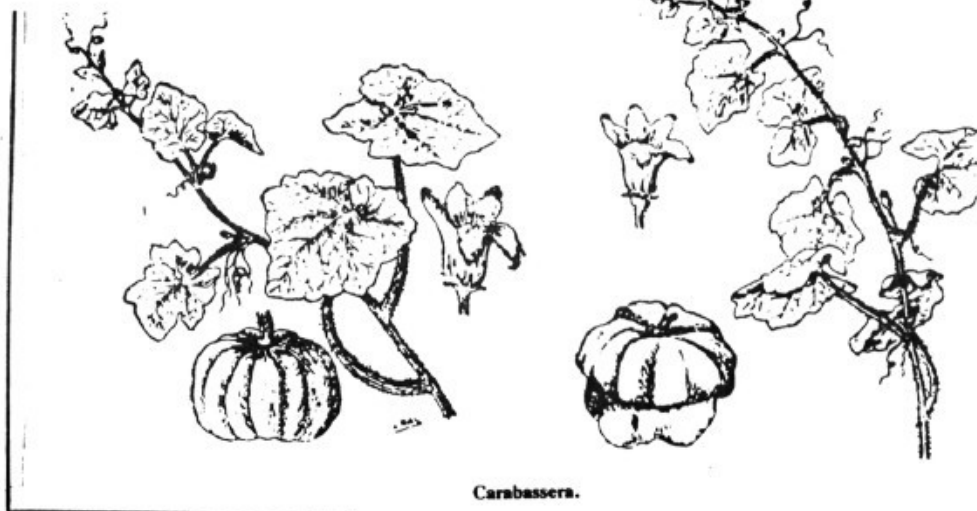
La Piretrina, per exemple, s'obté d'un membre de la família dels crisantems. Del cascall s'obté l'opi i la morfina. La Digitalina, utilitzada en malalties del cor, s'obté de les fulles de digital o de Dalea. I com aquests exemples en podríem trobar molt més.

CARABASSERA

(Cucurbita
pepo)

D'aquesta planta són, en ús medicinal, la carn del fruit i les llavors.

La carn del fruit és usada com aliment i com a refrescant. Als països molt càlids, on el sol arriba a produir cefalàlgies, xapen, transversalment una carabassa i en posen la meitat al cap, a tall de casquet, per contrarrestar els efectes de les insolacions agudes. Al nostre país era usada de la mateixa manera, com a remei casolà, en les altes febres, per tal de preservar el cervell dels seus efectes; actualment hi és emprat el gel. Les dones que alleten mengen carabassa per augmentar la llet. Amb les llavors es preparen orxates refrescants.

Carabassera.

Les llavors de la carabassa tenen un ús extens i d'efectes molt bons per a expulsar aqueix hoste molest que es el cuc solitari, sense els inconvenients i perills d'altres antihelmítics. És un bon procediment el següent: Pelar llavors de carabassa fins a obtenir-ne 130 grams; picar-los al morter reduint-los a pasta tan fina com sigui possible; afegir-hi 50 o més grams de sucre roig

millor que no blanc, i barrejar-ho íntimament. Dividir la massa en tres porcions, poc més o menys iguals, i prendre en dejú una primera porció, un altre a l'hora de dinar, i la darrera a l'hora de sopar, no prenent en tot el dia cap altre aliment. Passada una hora després de la darrera presa, prendre 30 grams d'oli de ricí; dues hores més tard ja es pot prendre aliment. El dols empaïllat d'aquesta barreja a

LES HERBES

CASTANYER

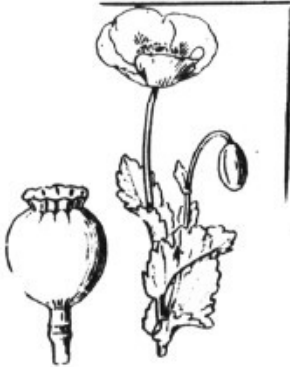
D' INDIA

(*Aesculus*
hippocastanum).

Les castanyes d'india han tengut a Palma un crèdit que molts de metges consideren inmerescut. Algú ha assegurat que deixen emanacions radioactives a les quals no resisteixen les malalties glandulars. Aqueixos fruits són un bon aliment pel bestiar, especialment per a les vaques, a les quals

augmenten la llet, puix que tenen molta fècula.

Aquestes castanyes són, certament, uns dels millors medicaments contra les morenes i les varius. Es prenen en tintura (maceració durant deu dies, al 2%, en esperit de 60°). D'aquesta tintura se'n prenen deu gotes al dia, diluïdes en aigua o vi.

Cascaïl.

Castanyer d'india.

Maika Lozano

vegades produeix vòmit; per evitar-ho és bona pràctica ingerir la pasta de petites porcions, empassant-se-la el més aviat possible, sense salivar-la. En fer efecte el purgant, és, generalment, expulsat el paràsit. També es pot intentar l'expulsió de la tènica amb només 60 grams de llavors preses en una sola vegada en dejú, i el purgant al cap d'una hora, però no és de tan segur efecte.

Millora
la imatge i el
medi ambient
de Les Illes

Cámara de Comercio, Industria y Navegación
de Mallorca, Ibiza-Formentera y Cámara de Menorca.

AUTOGOVERN PLE,

Ja fa sis anys que entrà en vigor l'Estatut d'Autonomia per a les Illes Balears. Transcorregut el termini de cinc anys que preveu la Constitució, és arribat el moment d'ampliar les competències per assolir l'autogovern ple que ens situï al mateix nivell competencial que Catalunya, Andalusia o Galícia. Això significarà assumir competències tan importants com l'Educació (som la única comunitat autònoma amb llengua pròpia que encara no té aquesta vital competència), els Mitjans de Comunicació i altres.

L'assumpció d'aquestes noves competències, contribuirà sense cap dubte al fet que les Illes Balears deixin d'esser una "província"; serà un eina decisiva per aconseguir la necessària recuperació i normalització lingüística, cultural i nacional; i permetrà augmentar el protagonisme del nostre poble en l'àmbit de l'Estat Espanyol i de la Comunitat Europea.

La realitat del país no permet ajornar aquesta qüestió. L'ampliació de competències s'ha de fer ARA mitjançant la via que la Constitució assenyalava com a ordinària: la REFORMA de l'ESTATUT (la tramitació de la qual ha iniciat el Parlament Balear).

Aquesta REFORMA ens permetrà assumir més

aviat i amb més intensitat el nivell d'autogovern que necessitam. I la consecució d'un Estatut d'Autonomia pactat amb l'Estat, no atorgat com el que tenim.

Aprofitant aquesta REFORMA, es podrien modificar determinats aspectes organitzatius de l'Estatut que s'han manifestat aquests anys com a veritables traves al funcionament de les institucions de la nostra Comunitat Autònoma i que són conseqüència de la tendència uniformitzadora iniciada, a nivell estatal, amb els acords autonòmics de 1981, clixé amb el qual es va redactar l'Estatut que tenim i que ara s'ha de reformar.

A
R
A

L'Obra Cultural Balear demana a les institucions, les entitats i els ciutadans de les Illes Balears que donin suport de manera activa a la iniciativa del Parlament de les Illes Balears de reformar l'Estatut per ampliar les competències fins al màxim d'autogovern.

Declaració institucional
de l'Obra Cultural
Balear. 1 de Març de
1989.

En Jaume Bauzà Ferriol, alumne de 4rt Curs d'E.G.B. del C.P. "A. Monjo" de Maria de la Salut guanyà el segon premi del IV CONCURS DE REDACCIÓ ESCOLAR 1.989 organitzat per l'Agrupació Cultural i Esportiva del Cos de Bombers amb motiu de la festivitat del seu patró Sant Joan de Déu. El tema de la redacció era: "Hay fuego en mi casa".

Li fou entregat el premi el passat dia 11 de Març a la seu dels bombers de Palma. L'esmentat premi consistia en un lot de llibres i un preciós trofeu. Vet aquí una petita entrevista amb el protagonista.

El nostre entrevistat va néixer el 24 de Gener de l'any 1.979 a Lluçmajor. És fill d'Antoni Bauzà i Bàrbara Ferriol i actualment viu al carrer de Sa Raval nº 154 de Maria de la Salut.

-On vas a escola Jaume?
-Al C.P. A. Monjo de Maria de la Salut.
-Quin curs fas actualment?
-Quart curs d'E.G.B.
-On anaves a escola abans?
-Al col·legi "Sant Bona Ventura" de Lluçmajor.
-On participares?
-Al quart Concurs de Redacció Escolar organitzat per l'Agrupació Cultural i Esportiva del Cos de Bombers amb motiu de la festivitat del seu Patró Sant Joan de Déu.
-Quin fou el tema de la redacció?
-"Hay fuego en mi casa".
-Quin premi guanyares?
-El segon.

-En què consisteix aquest premi?
-En un preciós trofeu i un lot de cinc llibres.
-Quan i on et va esser entregat el premi?
-El passat dia 11 de Març a la seu dels bombers de Palma, dintre d'una festa infantil.
-Havies participat alguna altra vegada a algun altre concurs?
-No, només havia participat a competicions esportives quan anava a l'escola de Lluçmajor.
-Esperaves guanyar un premi quan participares al concurs?
-No.

-Hi participaren altres companys teus?
-Sí, també altres alumnes del Cicle Mig i Superior del Col·legi Públic A. Monjo de Maria de la Salut i molts de nins d'altres escoles de Mallorca.
-Què representa per a tu aquest premi?
-Molt. Ha estat un estímul positiu dins la meua tasca d'estudiant.
-Practiques actualment algun deport?
-Sí, natació.
-Què penses de la feina del bombers?
-Que és un risc molt gros, jo no m'atreveria a fer-la.
-Supòs que deus estar molt content d'haver guanyat aquest premi?
-Sí.

Gràcies Jaume per haver-nos contat aquestes coses i rep la més gran enhorabona i segueix endavant.

Joana Mª Colombram Llompart.

Ressenyes Bibliogràfiques

"EL CANÇONER POPULAR A MALLORCA"

La formació i conservació del Cançoner s'explica per l'ambient folklòric que ha dominat Mallorca al llarg del temps. Per això Rafel Ginard, autor de "El cançoner popular de Mallorca" presenta a aquesta obra la descripció d'aquell estat social on va néixer i créixer la flora de les cançons populars.

Conegut el terror folklòric, la seva eclosió cançonística s'entendrà i coneixerà millor. Cada terra té els seus productes agrícoles i també els seus productes folklòrics. El llevat del cançoner el posaren els glosadors d'ofici. Enamorats i enamorades, en els moments culminants del

seus amors, l'anaven enriquint: "Mingó fa les gloses tan avengudes con l'enamorat". Els que estimaven s'esplaiaven qualque pic en cançons. Fora d'això, el glosar era cosa tan corrent que a Mallorca, almenys una vegada en la vida, tot-hom se sentia glosador i componia qualque cançó i, si feia gràcia, ja no queia en terra: passava al cançoner, al dipòsit col·lectiu.

Títol: "El Cançoner popular a Mallorca".
Editorial Moll.
Col·lecció "Les illes d'or".

135 pàgines. Presentació
11 X 16.

"CENDRES AL VENT"

El títol "Cendres al vent", representa un recull de narracions on, una vegada més, queda palesa la noblesa, la funcionalitat i l'eficàcia de la prosa de Victòria Ramis d'Aireflor. Una prosa que, fugint de tota estridència, hom diria que, amb humilitat, ens descriu un temps passat en uns espais concrets d'un país que l'autor estima i venera amb passió.

Títol: "Cendres al vent".
Editorial Moll. col·lecció
"Les illes d'or". Num. 145
Presentació 11 X 16.
Palma 1.989.

Tomeu Arbona

Poemes i Gloses

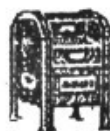
DIJOUS SANT

En honor a totes les persones que intevengueren en el "film"
"JESUS CHRISTI SUPERSTAR"

Ni tu Simó, ni tu Pere
Ni tu Joan, ni tu Andreu
Ni tu Felip, ni tu Mateu
Ni tu Tomàs, ni tu Bartomeu
Ni tu Jaume, fill de Sabadeu
Ni tan sols tu, Judes Tadeu
Ni tampoc tu, fill d'Alfeu
Estireu dins ma companya
Demà, cap el meu regne,

Ni tots vosaltres, estimats meus
Vendreu demà vers el mitjorn
Cal que la tasca per vosaltres és
encara forta i feixuga
I heu de romandre ací
Per donar testimoni a la gent
De tot el vostre Planeta,

CORREU OBERT

AL DIARI DE MALLORCA.

Amb cert retard, hem pogut llegir un comentari del Sr. o Sra. Mir i Mir al Diario de Mallorca (Comarca de Inca), aparegut a la secció "Que se sepa".

L'esmentat comentari fa, al nostre parer, una valoració prou desafortunada sobre el fet que a l'Escola de Maria de la Salut es pretengui evitar l'abús de dolços en els barenars del infants.

Per aquest motiu, voldríem donar a conèixer:

1- Sgons les nostres dades recollides el curs passat, el 41'23% dels nins en edat escolar berenaven de dolços en general, pastissos de tota casta, a principis de curs.

2- Com a professionals aquest fet ens va preocupar, tant pel que fa referència a la salut dental dels infants com per l'aspecte nutritiu en general.

3- Dins del conjunt de les activitats relacionades en la salut dental i la prevenció de

la càries, és marcat com a objectiu prioritari la disminució del consum de dolços en els infants.

4- Una de les activitats proposades va ésser la d'anotar quinzenalment els continguts dels berenars a un cartell que es va proporcionar a les escoles interessades.

L'activitat, que enguany és seguida per 245 cursos de 56 escoles diferents (no solament a Maria de la Salut, és clar), no és una llista de "bons i dolents", sino un reflexe de com una classe està assolint un objectiu en conjunt.

Aquest mètode, que no sabem que hagi traumatitzat a ningú, no és cap invent nostre, ja que és una tècnica de modificació de conducta utilitzada ben sovint pels mestres i altres professionals per incorporar o eliminar hàbits.

5- La disminució del consum de dolços com a substituïts d'un bon berenar, s'està aconseguint gràcies a aquesta i a altres activitats: carta i fullet a pares, xerrada als pares,

xerrades als nins, projecció de diapositives, etc., i sobre tot gràcies a la col·laboració de molts mestres que comprenen que tenen una responsabilitat en la defensa de la salut dels infants.

6- L'escola de Maria de la Salut fa tres anys que participa activament en el Programa de Salut Dental, amb un entusiasme i un esforç considerable (reunions, activitats extres, etc.,)

Per totes les consideracions apuntades, pensam que no es pot qüestionar la validesa dels sistemes pedagògics de l'escola de Maria de la Salut, en base a aquesta activitat.

Per altra banda, si el Sr. o Sra. Mir i Mir, en qualque moment vol més informació, el Servei d'Educació Sanitària Escolar de la Comissió de Sanitat del C.I.M queda a la seva disposició per qualsevol consulta al respecte.

Servei d'Educació Sanitària Escolar.

Poemes

tu Magdalena, ni tu Maria
tu Marta
les que tenc pena de deixar
cara no us ha arribat el dia
r a mostrar-vos
meu món extra-terrenal

rò a tu, Judes Iscariot,
ltret, i per a sempre despreciat
famat, escupit i maledit;
que per traïció,
ràs sempre repudiat,

A tu, que ja has acabat
Amb el teu agre quefer
A tu, que t'han forçat
A la part més innoble
D'aquest guio tancat.

Gloses

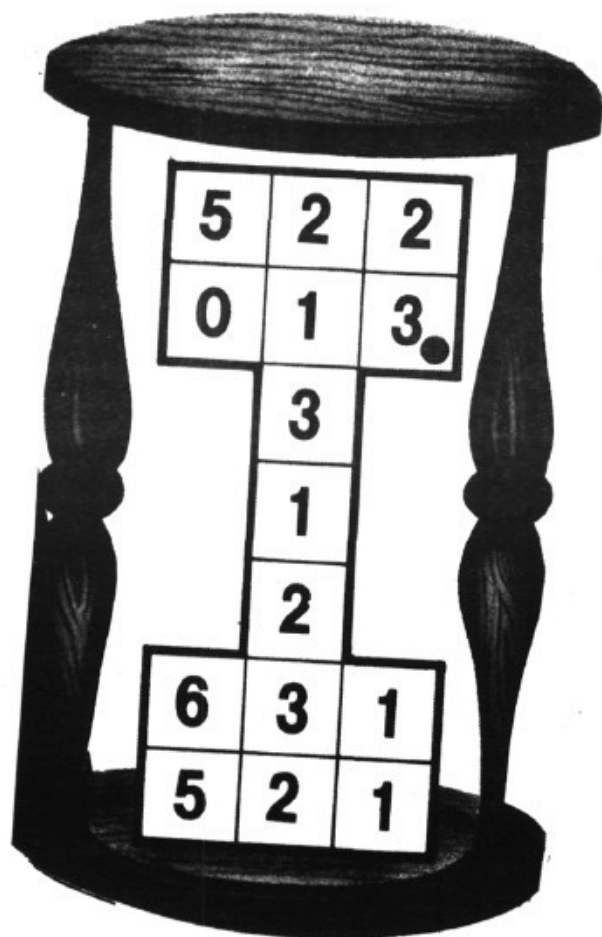
A tu, estimat i perdonat
Abans de conèixer,
El teu paper i el meu
Que, sense demanar-los,
Ens varen assignar
En aquest drama
sanguinós,

"Dijous Sant"

Sols a tu podien encarregar
Aquesta angoixosa part
De la meua temporal decadència,

I jo, amb tot l'amor de sóc capaç
t'he escollit com a escolta benivoluda
I demà, quan al cel pluga,
T'alliberaré del teu cos
Aturmentat pel desequilibri
Que hi ha dins de l'esperit teu
Per a donar-te la veritat,
El consol i tota la Pau del Cosmos.

Jaume Negre Vich
Febrer de l'any 1,975

PASSATEMPS**SOLUCIONS DEL
MES DE MARÇ:****NUMEROS D'ARENA.**

Partint de la casella d'alt que té el punt de color negre, haureu de trobar un camí que sumant un número darrera l'altre del recorregut que vosatres marqueu, quan sortigueu per alguna de les tres caselles de baix el resultat de la suma sigui 21. No val traçar en diagonal ni sumar dues vegades cap casella.

Mots encreuats

1	T	H	O	M	A	S	S	T	E	A	R	N	S	E
2	O	I	D	I	A	L	E	R	T	A	E	L		
3	T	A	I	G	A	A	B	R	U	G	B	I		
4	A	L	A	R	I	C	A	F	O	L	L	O		
5	I	R	A	N	I	A	N	E	S	A	R	T		
6	P	A	D	A	P	T	A	S	E	D	A			
7	R	A	O	A	I	C	A	L	I	F	A			
8	I	T	R	O	N	A	R	I	A	N				
9	M	A	R	O	G	R	E	S	E	D	A			
10	A	V	A	L	O	P	E	R	S	O	N	A		
11	V	I	C	I	S	F	O	R	A	R	A			
12	E	S	T	O	N	A	S	O	P	A	N	T		
13	R	A	O	O	C	A	S	T	M	A	I			
14	A	R	R	O	S	S	A	R	E	O	S	C		

**Que us pengin
si no sabeu...**

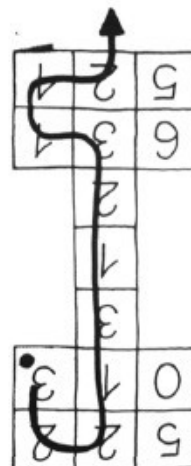
Pa, ras, ones, brins, Europa, tri mend, entelar, senyera. PROVETES

Jeroglífic

Abans que res busca desprestigi.
Abans que "res" "busca", després "tigar".

SOLUCIONS:**EL DARRERS DE LA FIL****ELS DARRERS DE
LA FILA:**

Deduint la posició que tendran les figures en la darrera fila sabent que una casella negra significa que una de les figures es troba en la darrera línia i correctament en el seu lloc.

NUMEROS D'ARENA:

DEMOGRAFIA

ENS HAN DEIXAT

Na Joana Maria Alcover Bergas, que morí es passat dia 20 de Març a s'edat de 89 anys, vivia en es Carrer Lope de Vega Nº 6.

Que descansi en pau.

BENVINGUTS

Na Ana Maria Bergas Fons, que nasqué es passat dia 21 de Febrer, es filla de Jaume Bergas Vanrell i de Maria Fons Castello.

Que tot siga enhorabona.

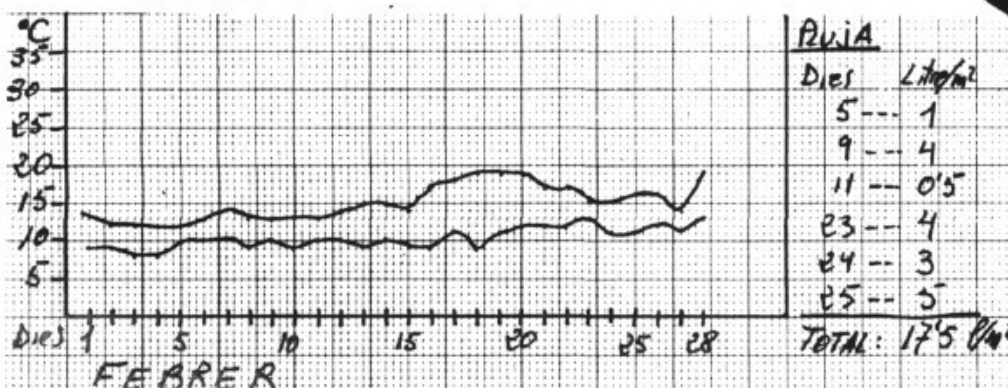
JA L'HAN FETA

En Guillem Pascual Font i Na Maria Isabel Julia Mas, que es casaren es passat dia 18 de Març a s'església de Maria.

Que el vostre amor no acabi mai.

EL TEMPS

TELÈFONS D'INTERÈS

METGES DE GUARDIA

Dies Localitat Telèfons

DILLUNS MARIA 52 52 65
52 52 87

DIMARTS LLORET 52 02 78

DIMECRES COSTITX 51 31 57

DIJOUS LLUBÍ 52 22 61

DIVENDRES SINEU 52 08 18
52 02 92

Angel 24: 28 13 13

Abonat: 629

CAPS DE SETMANA:

del dissabte a les 14 hores
al dilluns a les 9 hores:

SINEU 52 02 92

Angel 24: 28 13 13

Abonat: 629

MARIA

AJUNTAMENT: 525002
525194

METGE: 525265

A. T. S.: 525287

APOTECARIA: 525020

ESCOLA D'ALT: 525083

GESA INCA

AVARIES: 500700

BOMBERS: 0 8 5

AMBULATORI

D'INCA : 502850

SOM DURETA: 239447

AMBULANCIES: 200362

Carrerany

Esportiu

PROPERES ACTIVITATS DEL

El passat dia 12 de Març, diumenge, es va disputar la primera de les sis curses ciclistes de la "Challenge Tepis-Arenal" per a veterans.

La nova reglamentació permet que, aquesta temporada, hi participin també els corredors socials amb edat superior als trenta anys. Per aquest motiu, Manuel Fernández i Tomeu Arbona prengueren part a aquesta disputa de 57 quilòmetres desde S'Arenal cap a Lluçmajor, creuer de S'Estanyol, Cas Busso, Cap Blanc i arribada al complexe d'Aquacity.

Es va circular a bona velocitat i mancant alguns quilòmetres, dos corredors estrangers s'escaparen i arribaren amb diferències d'un minut i quinze segons respectivament. Els mariandos entraren a meta amb el primer grup de corredors. Havia estat la inauguració de la temporada pels colors de Maria de la Salut.

ANADA A LLUC

Com cada any, el Divendres Sant, els socis del Club visqueren una nova jornada d'agradable convivència amb la tradicional anada a Lluç en bicicleta i posterior dinar.

A les vuit i mitja del matí, els ciclistes es concentraren al local social per partit cap a Lluç per barenar abans de retornar a la carretera cap a Inca, Selva, Caimari i Lluç. A la benzinera del Coll de Sa Bataia es va fer el reagrupament per anar tots plegats a visitar la Patrona de Mallorca i tornar al nostre poble. Després de la reconfortant dutxa, anàrem tots junts a dinar a Sant Joan, al restaurant "Sa Cova".

MEDICINA CICLISTA

El passat divendres dia 31 de Març, el Club Ciclista, amb el patrocini de l'Ajuntament, va organitzar una conferència de Medicina Ciclista amb la presència de dos grans especialistes d'aquesta matèria: el Dr. Teo Cabanes, de la Federació Espanyola de Ciclisme i el Dr. Tomeu Mari, de la Balear. L'esmentat acte, es va desenvolupar al local de la tercera edat i també es varen projectar els vídeos del pla de Mallorca-88 i el del "Tour de France-88", aquest darrer, cedit per l'equip Reynolds.

PLA DE MALLORCA - 89

Després de la reunió celebrada el passat dissabte 25 de Març, la cinquena edició del Gran Premi Pla de Mallorca ha quedat definitivament configurada. La primera jornada es disputarà a la modalitat de contra rellotge individual des de la Plaça del Mercat de Sineu i arribada a Maria de la Salut, a la Plaça des Pou. El començament serà a les deu del matí, sortint un corredor cada dos minuts.

La resta de curses del Pla-89 seran al mes de Maig, dies 21 a Muro, 25 a Santa Margalida i 28 a Petra, i al mes de Juny dies 4 i 11 a Vilafranca i Sant Joan respectivament. Les proves de carretera tendran per escenari el mateix circuit de l'any anterior, mentre que el sopar, entrega de trofeus i cloenda serà el dia 16 de Juny.

Com ja hem anunciat en edicions anteriors, en representació del Club Ciclista de Maria de la Salut-Jumbo Tours hi participaran: Manuel Fernandez, guanyador del Pla-88, P. Ferriol Roig, P. Ferriol Colombram, Sebastià Salom i Tomeu Arbona.

Carrerany

Esportiu

C. C. MARIA DE LA SALUT.

UN HIVERN A MALLORCA

Per a guanyar aquest títol, s'han disputat cinc curses al començament de la temporada, mentre que la sisena es farà el proper diumenge 9 d'Abril a la nostra localitat amb organització del Club Ciclista, la col·laboració de l'Ajuntament i el patrocini de l'Agrupació d'Hotelers de la Platja de Palma. El començament serà a les 10'30 del matí i l'itinerari, de 114 quilòmetres, constarà de sis voltes al circuit de la carretera Maria-Muro, Sa Serra i carretera Sineu-Maria. Hi participaran corredors afeccionats i juvenils.

SOCIALS I VETERANS

El mateix circuit de la cursa abans esmentada, servirà d'escenari per a la disputa d'una prova per a corredors socials i veterans, els quals, totalitzaran 57 quilòmetres en tres voltes. Aquesta, serà el dilluns dia primer de Maig, festivitat del Creball. El començament serà a les 10 del matí i servirà de preparació pel Pla-89.

Tomeu Arbona.

FEIM CARRERANY.

El passat diumenge dia 12 de Març i seguin la programació d'excursions anàrem al Teix (1.064 m.).

El dia era esplèndid però el ecologistes ... on eren?

Encara en deman què tendria d'atractiu La Trapa que no tenguí el Teix i el Camí de l'Arxiduc.

Dos cotxes ens bastaren. Partírem cap a Valldemossa on els deixàrem i agafant les motxilles ens encaminàrem cap al Teix passant per vora Son Gual, Ses Basses, Pla de Ses Aritges on ens aturàrem a berenar, Son Moragues (finca d'Icona amb sitges, forn de calç,...), Font dels Polls on ens aturàrem per segona vegada per descansar de les fortes rampes que hi ha per arribar-hi, el refugi i casa de sa neu i cap a munt. Arribàrem a dalt del Teix allà cap a la una, dinàrem i descansàrem, gaudint de l'esplèndida temperatura, al recer del mateix cim.

Uns quants ens dedicàrem a explorar els racons del Teix i els paratges que es contemplen són un vertader present per a la vista i més encara pel que sàpiga recollir tota l'empremta del paisatge.

El que més em sorprengué fou que a pesar de la sequedat d'enguany trobàssim aigua a més de 1.000 metres d'altitud, hi havia dues fonts que rajaven, una d'elles canalitzada cap a Sóller.

Cap a les 3'30 baixàrem cap a Valldemossa seguint el Camí de l'Arxiduc Lluís Salvador i arribàrem cap a les 5'30 h. Anàrem a comprar coquetes i ens aturàrem al cafè de sempre a fer una xocolatada.

PANCARITAT A BONANY

De cara al mes que ve tenim pensat anar de Pancaritat a Bonay el dia de l'Angel, el primer diumenge d'Abril, dia 2-4-89.

Hi haurà dues sortides. Una a les nou del matí pels que hi voln anar a peu, una altra a les dotze del migdia pels que hi vulguin anar amb cotxe. Les sortides es feren des de la Plaça des Pou.

PROGRAMACIÓ D'EXCURSIONS TEMPORADA

PRIMAVERA-ESTIU:

Dia 2-4-89
Dia 14-5-89
Dia 11-6-89
Dia 16-7-89
Dia 13-8-89

Bonany.
Es Ferrutx.
Sta. Magdalena.
Cabrera.
Torrent de Pareis.